

PAC – nemzetközi program a könyvtárakban őrzött dokumentumok védelmére

A PAC (*Preservation and Conservation*) program égisze alatt számos kiadói, művelődési és normatív alprogram „fut” a megvalósulás felé. 1986-ban hozták létre, mint az IFLA öt alapvető programcsoportjának egyikét. Célkitűzése: koordinációs erőfeszítések a könyvtárakban őrzött nemzeti könyvörökség megóvásának érdekében.

Nemzetközi központja a *Bibliothèque de la France*-ban található 1992 óta. A PAC innen koordinálja a világ legkülönbébb részein működő regionális centrumokat. Egy-egy regionális centrum hatóköre általában több országra, országcsoportra terjed ki. Pl. a párizsi nemzetközi központ egyszersmind regionális központi feladatokat is ellát, mégpedig Nyugat-Európa és Afrika vonatkozásában.

A PAC hivatalos orgánuma az *International Preservation News*, amely évente háromszor jelenik meg. Az angol nyelvű, de francia és spanyol rezümékkel is ellátott lap 1999. évfolyamában olvasható az IFLA állományvédelmi irányelve IFLA Principles for the Care and Handling of Library Materials címen.

Jelentős lépés volt a *Safeguarding our documentary heritage – La sauvegarde du patrimoine culturel* c. angol–francia CD-ROM megjelenése is, amely a PAC és a francia kulturális és kommunikációs minisztérium közös műve. Megjelenését az UNESCO Világ emlékezete c. programja finanszírozta.

A PAC – a francia szabványosítási egyesülettel, az AFNOR-ral együttműködve – intenzív szabványki-munkáló tevékenységet is folytat. Mostanában két meghatározó fontosságú szabvány van készülőben; nevezetesen a grafikai és fotóanyagok kiállítás alatti védelmének előfeltételeiről, illetve az archivális és könyvtári dokumentumok fizikai állapotát meghatározó módszerről szóló normatív dokumentum.

A PAC nem marad el azokról a tanácskozásokról sem, amelyeknek tárgya a semleges papírok használatának előmozdítása. Az IFLA más szervezetekkel, nevezetesen az ICA-val (nemzetközi levéltári tanács) és az ICOM-mal (nemzetközi műemlék tanács) vállalva hozta létre 1996-ban az ICBS-t (a Kék Pajzs nemzetközi tanácsa). Ennek az a feladata, hogy mint az 1954. évi hágai konferencia eszméinek örököse, háborús vagy természeti katasztrófák idején megvédje a nemzeti kulturális örökségeket. A Kék Pajzs tulajdonképpen a Vöröskereszt megfelelője kulturális értékek védelme terén. E mozgalomnak mostanában alakulnak meg nemzeti bizottságai (természetesen a könyv- és levéltárak és a műemlékvédelem képviselőinek részvételével). E folyamatot a Kék Pajzs működésének szabályozása kíséri.

/JANOVSKÁ, Darina: PAC – medzinárodný program ochrany dokumentov v knižniciach. = *Knižnica*, 2. köt. 2. sz. 2001. p. 83–84./

(Futala Tibor)

A British Library együttműködési és partnerségi programja

A *British Library* (BL) 1998-ban, miután elfoglalta új épületét, hozzákezdett új stratégiai terveinek a felülvizsgálatához. Az 1999–2002-re szóló stratégiai tervet 1999-ben tették közzé. A terv kidolgozása során a legfontosabb témák az alábbiak voltak:

- az állomány szerepe a szolgáltatások, a tudományos élet és a kutatás támogatásában;
- vezető szerep az országos könyvtári és információs ellátás stratégiájának kidolgozásában;
- hatékonyabb könyvtári infrastruktúra kialakítása;
- az együttműködés fokozása, szorosabb kapcsolatok kialakítása a könyvtárakkal az Egyesült Királyságon belül és nemzetközi szinten is.

Ez utóbbi szükségességét támasztja alá az a felismerés, hogy miközben a nyomtatott és elektronikus publikációk száma továbbra is folyamatosan nő, és hasznosításukra egyre nagyobb igény mutatkozik, sem a BL, sem más könyvtár egyedül nem képes e feladat megoldására. Ugyanakkor a hálózatba kötött online katalógusok egyre több információt nyújtanak a kutatóknak az állományokról és azok elérhetőségéről. Ezért fontos, hogy a BL a lehető legnagyobb támogatást kapja az együttműködési keretek kialakításában.